

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Gotlandssippa

Pulsatilla vulgaris ssp. *gotlandica*

EU-kod: 1970

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Gotlandssippa växer uteslutande i kalkpåverkad öppen hällmarkstallskog på Gotland som ibland går över i öppna marker med spridda tallar och enar. Ofta växer den på ett tunt jordtäckte men den kan även växa i sprickor direkt på kalkhällar.

Önskvärd naturlig stress och störning

Samtliga miljöer har haft en långvarig men extensiv hävd. Den gynnas av ett måttligt bete, som håller markerna solöppna.

Reproduktion och spridning

Gotlandssippa förökar sig sexuellt genom fröbildning, fröna är främst djurspridda, en uppskattning av spridningsavstånd är 100 meter. Den kan också föröka sig vegetativt genom att plantorna tillväxer via rotförgrening helt nära markytan och att flera skott därmed bildas. Underarten pollineras av insekter och de viktigaste pollinatörerna är bin och humlor.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Underarten är klassad som Sårbar (VU).
- Sverige ha rätt stort internationellt ansvar för gotlandssippa eftersom den är endemisk för Gotland.

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

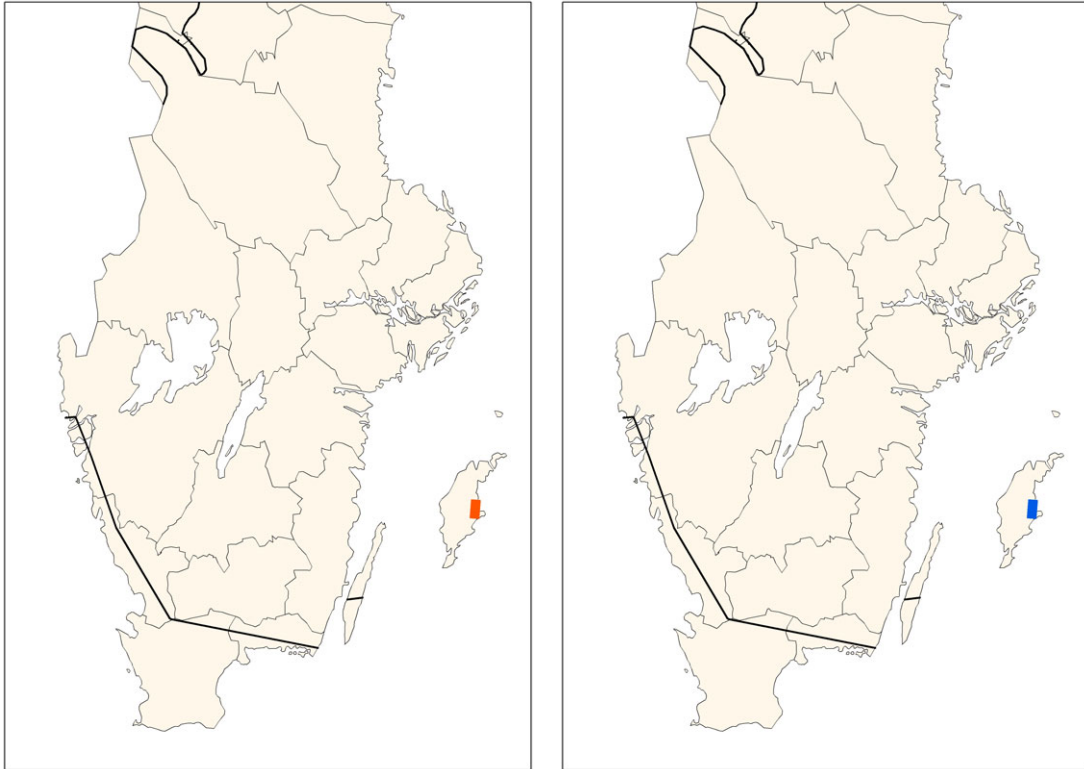
Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)		2		2
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		200		200
Referensvärde (km ²)		200		200
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		800		800
Referensvärde (enhet ¹)		1 000		1 000
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Stabil		

¹ Enhet för artens population är antal individer.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Livsmiljön för gotlandssippa är gynnsam men framtidsutsikterna är otillfredsställande på grund av att det troligen kommer att ta mer än 20 år att få upp populationen till en långsiktigt stabil nivå på mer än 1 000 individer.

Det finns fyra populationer av gotlandssippa.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (vänster) och förekomster (höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Igenväxning är det största hotet, främst då på grund av minskad eller utebliven hävd. De skogar där växten förekommer är sedan länge betade.
- En viss plockning och uppgrävning har förekommit och kan vara ett mycket allvarligt problem på lokalerna med få individer.

Bevarandeåtgärder

- Gängse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Genomförandet av Åtgärdsprogram för nipsippa och gotlandssippa.
- Fortsatt regelbunden övervakning genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Underarten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Underarten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av underarten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra underarten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i underartens livscykel.
- Vilt levande exemplar av underarten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för gotlandssippa ska vara minst 200 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för gotlandssippa ska vara minst 20 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst 1 000 individer av gotlandssippa i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX individer av gotlandssippa på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 3:e år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (gles, beteshävdad kalktallskog) för gotlandssippa i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för skog (arbetsversion).	Antal km ²	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av populationsstorlek och livsmiljö vart 6:e år.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Lindell, T. 2007. Åtgärdsprogram för nipsippa och gotlandssippa 2006-2010 (Pulsatilla patens och P. vulgaris ssp. gotlandica). Naturvårdsverket. Rapport 5672.

Johansson, K. 1912. Bidrag till de gotländska pulsatillornas naturhistoria. Svensk Bot. Tidskr. 6: 1–40.

Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å. 1978. Projekt Linné rapporter 80–92. Svensk Bot. Tidskr. 72: 189–203.

Petersson, J. 1997. Nyheter i Gotlands flora 1996. Rindi 17: 3–14.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala